

Abstrakt

Tato práce se zabývá překladem stylizace mluvenosti v kontextu lingvistiky, vývoje jazyka a literatury a teorie překladu. Analyzujeme rysy mluvenosti ve třech současných českých románech a jejich překladech. Kvantitativní analýza vychází z vybraných prvků, které jsou v odborné literatuře charakterizovány jako typické pro mluvenost. Jejich výskyt pak zkoumáme pomocí korpusové analýzy. Analýza původních děl prokázala, že mezi romány existují v rovinách jazyka i v rámci konkrétních slovních druhů rozdíly, což je znakem individuální stylizace. Tento individuální postup lze v omezené míře pozorovat i v překladech, třebaže stylizace překladů je vcelku spíše jednotná. Díky kontrastivnímu pohledu můžeme konstatovat, že míra nivelizace je obzvlášť velká, pokud jde o rysy, které jsou v češtině rozšířené. Následuje kvalitativní analýza stylizované mluvenosti, jejímž cílem je v daném úryvku popsat působení mluvenosti a také umožnit rozlišování mezi tzv. adaptovaným a mimetickým druhem mluvenosti. Tato analýza používá vlastní model a poukazuje mj. na zvláštní význam obecné češtiny, jakož i na částice a sémanticky vyprázdněná příslovce v němčině. Ukazuje se, že při řídkém a účelovém užití mluvených prostředků se často nedaří působení v cílovém textu reprodukovat. Tento účinek je však zároveň obvykle podpořen dalšími stylistickými rovinami, a může proto být zachován i bez výše zmíněných mluvených prostředků.